

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 18, 2021

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:7918](#) 17-08-2021

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:7859](#) 17-08-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:2227](#) 10-08-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:2373](#) 10-08-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:2523](#) 10-08-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:2250](#) 10-08-2021

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:7707](#) 10-08-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:2397](#) 29-07-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:2396](#) 29-07-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:2395](#) 29-07-2021

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:4554](#) 25-08-2021

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:7239](#) 20-08-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:8152](#) 18-08-2021

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2021:4226](#) 18-08-2021

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:4328](#) 11-08-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:7943](#) 11-08-2021

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2021:4140](#) 11-08-2021

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:6624](#) 06-08-2021

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:6587](#) 05-08-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:7915](#) 04-08-2021
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:8035](#) 04-08-2021
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:8036](#) 03-08-2021
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2021:8859](#) 28-07-2021
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2021:6426](#) 28-07-2021
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:6640](#) 28-07-2021
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2021:4314](#) 27-07-2021
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:4529](#) 22-07-2021
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:5686](#) 14-07-2021
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2021:4941](#) 16-06-2021
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2021:3429](#) 21-04-2021
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:3059](#) 07-04-2021

RECHTSPRAAK

Bedrijfsopvolgingsfaciliteit en vastgoedvennootschap. Zelf verrichten of uitbesteden van beheeractiviteiten maakt aard van de activiteiten niet anders. Onderscheid beleggings- en ondernemingsvermogen niet discriminatoir.

Moeders nalatenschap vererft volgens de wettelijke verdeling. Tot haar nalatenschap behoren (de onverdeelde helft van) aandelen in een vastgoedvennootschap. Vader verzoekt om toepassing van de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOF) van artikel 35b SW 1956. In geschil is of de bv (holdingstructuur) een onderneming drijft in de zin van artikel 35c SW 1956 juncto artikel 3.2 Wet IB 2001. Er is sprake van een kwalificatiegeschil, over de activiteiten in de bv zijn partijen het eens.

Volgens vader besteden veel beleggers in vastgoed tegenwoordig ‘property management’-activiteiten uit aan professionele partijen. De omstandigheid dat vader dergelijke activiteiten wel zelf verricht om daarmee een hoger rendement te behalen, brengt volgens hem mee dat sprake is van meer dan normaal vermogensbeheer.

Het hof is, in navolging van de rechtbank (ECLI:NL:RBZWB:2019:3154), van oordeel dat de hier aan de orde zijnde activiteiten naar hun aard normaal vermogensbeheer niet te boven gaan, ongeacht of de werkzaamheden zelf worden verricht. Ook is niet voldaan aan de ‘rendement-plus’ toets.

Vader betoogt tot slot tevergeefs dat het onderscheid tussen beleggingsvermogen en ondernemingsvermogen bij de BOF strijdig is met het discriminatieverbod van artikel 14 EVRM en artikel 26 IVBPR. Dit betoog stuit af op het arrest van de Hoge Raad van 22 november 2013, ECLI:NL:HR:2013:1212. Dat in casu de verhuuractiviteiten liquiditeitsproblemen mee kunnen brengen en in zoverre sprake is van een andere situatie dan in voormeld arrest, maakt dit niet anders. De Hoge Raad heeft in algemene zin geoordeeld dat de BOF berust op een keuze van de fiscale wetgever waarvan niet kan worden gezegd dat zij evident van redelijke grond is ontbloomt.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 29-07-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:2395

Zaaknummer: 19/00374

Rechters: B.F.A. van Huijgevoort, R.C.H.M. Lips en I. Reijngoud

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bedrijfsopvolgingsfaciliteit en voortzettingsvereiste. Tijdelijke verhuur onderneming is geen overdracht.

Vader heeft in 2014 alle aandelen in zijn holdingvennootschap geschonken aan zijn zoon, met toepassing van de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOF, art. 35b e.v. SW 1956). Via de holding werd toen een benzineservicestation uitgeoefend. In 2015 heeft een (klein)dochtervennootschap deze onderneming tijdelijk verhuurd aan een derde. De vraag rijst of door de verhuur nog aan het voortzettingsvereiste van artikel 35e lid 1 onder c ten derde SW 1956 wordt voldaan. De rechtbank antwoordde bevestigend (ECLI:NL:RBZWB:2020:316). Het hof bevestigt dat oordeel.

Er is sprake van voortgezet ondernemerschap in de zin van de inkomstenbelasting. Het hof oordeelt dat het aangaan van de huurovereenkomst er niet toe leidt dat het lichaam waarop de vermogensbestanddelen betrekking hebben, ophoudt uit de onderneming winst te genieten. De specifieke aard van de bedrijfsopvolgingsfaciliteit in de Successiewet 1956 geeft geen aanleiding om bij het voortzettingsvereiste af te wijken van het stakings- en vervreemdingsbegrip uit de Wet IB 2001. Er is voldaan aan het voortzettingsvereiste voor de BOF.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 29-07-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:2396

Zaaknummer: 20/00155

Rechters: I. Reijngoud, R.C.H.M. Lips en B.F.A. van Huijgevoort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Schenking aandelen in vastgoed-bv. Bedrijfsopvolgingsfaciliteit niet van toepassing. Geen meerrendement.

Vader heeft in 2014 aan zijn twee kinderen aandelen in een houdster-bv geschonken. Hun beroep op de bedrijfsopvolgingsfaciliteit in de Successiewet 1956 (art. 35b e.v. SW 1956) is afgewezen. Volgens de rechtbank terecht. De bv drijft geen materiele onderneming (art. 35c SW 1956, vergelijk ECLI:NL:HR:2021:952 en ECLI:NL:GHARL:2021:6063).

Het bedrag van de schenking moet geheel toegerekend worden aan het verhuurde onroerend goed op de geconsolideerde balans. De vraag of die verhuuractiviteiten zijn aan te merken als het drijven van een onderneming in de zin van artikel 3.2 van de Wet IB 2001, beantwoordt de rechtbank ontkennend. De uitgevoerde werkzaamheden wijzen eerder op het beleggen in onroerend goed, dan op meerarbeid die onmiskenbaar ten doel heeft een meerrendement te behalen. Er is ook geen sprake van meerrendement. De inspecteur heeft daarbij terecht onderscheid gemaakt tussen de directe rendementen van de onderscheidenlijke onroerende zaken en het overige rendement dat niet meer is dan het meeliften met het positieve marktsentiment (volgens de IPD-index). Nu in redelijkheid niet tot het oordeel kan worden gekomen dat sprake is van een meerrendement, kan ook niet gesproken worden van meer dan normaal vermogensbeheer.

Zie ook: ECLI:NL:RBNHO:2021:7240.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 20-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:7239

Zaaknummer: AWB - 19 _ 1232

Rechters: B. van Walderveen, A.A. Fase en R. van Scharrenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vermelding onjuiste overlijdensdatum aanslag erfbelasting. Bezwaar terecht afgewezen.

Op het aanslagbiljet erfbelasting is moeders overlijdensdatum onjuist vermeld (26 februari in plaats van 23 februari 2018). Een kind maakt om die reden bezwaar tegen de aanslag. De inspecteur wijst het bezwaar af.

De rechtbank stelde de inspecteur in het gelijk. De omstandigheid dat op het aanslagbiljet een onjuiste overlijdensdatum staat vermeld, hoe spijtig dat ook is, kan volgens de rechtbank niet leiden tot vernietiging van de aanslag. Het was voor het kind duidelijk dat de aanslag zag op de nalatenschap van zijn moeder. Gelet hierop bestaat er geen aanleiding om de aanslag te vernietigen enkel vanwege de onjuiste overlijdensdatum (vergelijk ECLI:NL:HR:2006:AV1261). Juridisch gezien was het voor de inspecteur geen optie om de aanslag te vervangen door een nieuwe aanslag met de juiste overlijdensdatum. Er kan namelijk over hetzelfde belastbare feit geen tweede (primaire) aanslag worden opgelegd.

Het hof neemt deze overwegingen over en bevestigt de uitspraak van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 10-08-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:7707

Zaaknummer: 20/01000

Rechters: G.B.A. Brummer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Moeizame vereffening door notarissen-vereffenaars. Geen onnodige werkzaamheden en kosten.

Klager is een van de vier erfgenamen van moeder. Twee (kandidaat-)notarissen zijn tot vereffenaars van de nalatenschap en ontbonden huwelijksgemeenschap benoemd. Klager verwijt de vereffenaars onnodig veel werkzaamheden te hebben verricht en onnodig veel kosten ten laste van de nalatenschap te hebben gebracht, onder meer advocaatkosten voor hun eigen ontslagprocedure. Klager verwijt de notarissen ook dat zij moeders woning geforceerd en voor een te lage prijs hebben verkocht. Klager had zelf belangstelling voor de woning.

De kamer heeft alle klachten ongegrond verklaard, ook het hof wijst de klachten nu af.

Als gevolg van de verstoorde familieverhoudingen hebben de vereffenaars een oplopende hoeveelheid werkzaamheden moeten verrichten. Dat de hiermee gepaard gaande kosten zijn doorberekend aan de boedel, valt de notarissen niet aan te rekenen. Evenmin als het feit dat de vereffenaars de vereffening uiteindelijk niet met succes hebben weten af te ronden. De vereffenaars hebben hun ontslag verzocht nadat klager de overdracht van de woning verhinderde.

De woning heeft twee jaar te koop gestaan en is verkocht op aanwijzing van de rechter-commissaris, waarbij de koopsom is meegewogen. Alleen klager heeft een hoger bod gedaan, maar dat was niet onvoorwaardelijk.

De voor het ontslag gemaakte kosten zijn gerechtvaardigd. In beginsel mag van de notarissen voldoende kennis worden verwacht om een verzoek tot ontslag als vereffenaar zelfstandig in te dienen, tenzij er omstandigheden zijn om de bijstand van een advocaat in te roepen. Tegen de achtergrond van het langslappende familieconflict, waarbij al een groot aantal juridische procedures is gevoerd als gevolg van de opstelling en handelwijze van klager, is het te begrijpen dat de notarissen in deze zaak door middel van een advocaat een goed gemotiveerd verzoekschrift tot ontslag hebben willen indienen. Dat deze kosten vervolgens zijn doorberekend aan de boedel valt hun niet te verwijten.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 10-08-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:2250

Zaaknummer: 200.288.553/01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, J.W.M. Tromp en M. Bijkerk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Overlijden ouders. Verjaringstermijn voor rekening en verantwoording en schuldigerkenningen. Testament kan niet partieel nietig zijn wegens wilsonbreken.

Vader overlijdt in 1998, moeder in 2017. Hun zeven kinderen zijn de enige erfgenamen van beide nalatenschappen. Vader heeft aan moeder het vruchtgebruik van de nalatenschap gelegateerd. Vaders nalatenschap is in 1999 verdeeld.

Twee kinderen vorderen van de andere kinderen onder meer rekening en verantwoording over het beheer van het vermogen van de ouders. De rechtbank wijst dit af. Voor zover de vijf kinderen al het beheer hebben gevoerd en daarover rekening en verantwoording schuldig waren, is de verplichting daartoe verjaard. De rechtbank gaat uit van de korte verjaringstermijn van vijf jaar (art. 3:307 BW). Zeker in een geval als het onderhavige, waarbij de rechtszekerheid na een overlijden gediend is met een stabiele situatie, dient uitgegaan te worden van een verjaringstermijn van vijf jaren in plaats van twintig jaar. Bovendien is de mogelijkheid tot het afleggen van gedegen rekening en verantwoording aanzienlijk bemoeilijkt na verloop van haast 20 jaren. De rechtbank maakt ook een vergelijking met de specifieke verjaringstermijnen voor beheer door een voogd, executeur en testamentair bewindvoerder (art. 1:377 BW, art. 4:151 BW, art. 4:161 lid 4 BW).

Papieren schenkingen door vader aan enkele kinderen zijn intussen ook verjaard. De schenkingen zijn opeisbaar geworden door vaders overlijden in 1998. Het vruchtgebruik van moeder en haar bijkomende verplichting om schulden van vaders nalatenschap te voldoen, doet aan die opeisbaarheid niet af, evenmin als de verdeling van de huwelijksgemeenschap in 1999. De schenkingen zijn niet binnen vijf jaar na vaders overlijden opgeëist en daarmee verjaard in 2003 (art. 3:307 BW). Na verjaring resteert weliswaar een natuurlijke verbintenis, maar de nakoming daarvan kan niet worden afgedwongen (art. 6:3 BW).

De twee kinderen vorderen tot slot nietigheid van het testament van moeder wat betreft haar legaten aan de kleinkinderen, zulks op grond van wilsonbreken (art. 3:34 BW). Een testament kan niet een beetje nietig zijn wegens wilsonbreken. Wilsonbreken leidt tot nietigheid van het volledige testament. De gevorderde partiële nietigheid mist een wettelijke grondslag en

wordt daarom afgewezen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 25-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:4554

Zaaknummer: C/05/381441 / HZ ZA 20-477

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Executeur verzaakt kernverplichtingen. Ontslag.

Drie kleinkinderen van erflaatster zijn haar enige erfgenamen. Een zoon van erflaatster is als executeur ontslagen wegens gewichtige redenen en gaat daartegen tevergeefs in hoger beroep.

Ook volgens het hof is het ontslag gerechtvaardigd. De executeur is ernstig tekortgeschoten in de vervulling van zijn taken. Hij heeft een aantal kernverplichtingen in ernstige mate verzaakt.

Hij heeft niet met bekwame spoed een boedelbeschrijving opgesteld (art. 4:146 lid 2 BW) en de erfgenamen niet alle gewenste inlichtingen verstrekt (art. 4:148 BW). Ook heeft hij op het punt van beheer plichten verzaakt. De executeur heeft, door het verstrekken voorschotten, verdelingshandelingen verricht en erfdelen uitgekeerd terwijl bepaalde schulden van de nalatenschap werden betwist door een andere erfgenaam. Tot slot ontbreekt een deugdelijke eindrekening en verantwoording (art. 4:151 BW) en de afgifte van goederen aan de erfgenamen (art. 4:150 lid 1 BW).

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 17-08-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:7859

Zaaknummer: 200.284.743/01

Rechters: C. Koopman, O.E. Mulder en P.S. Bakker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Onderhandse schenkingen door erflaatster. Executeur stelt onvoldoende voor omkering bewijslast.

De executeur van erflaatster, tevens een van de erfgenamen, vordert terugbetaling van schenkingen van erflaatster. De executeur beroept zich op vernietiging wegens misbruik van omstandigheden (art. 3:44 lid 4 BW). Het gaat om twee overboekingen van erflaatsters bankrekening aan haar levenspartner en diens familieleden. Dat het gaat om schenkingen staat niet ter discussie tussen partijen.

De kantonrechter past de bewijsregel van artikel 7:176 BW toe. Alvorens toe te komen aan de omgekeerde bewijslast, moet de executeur eerst voldoende stellen over het bestaan van het misbruik. De executeur stelt dat erflaatster ten tijde van de schenkingen dementerend was en daardoor afhankelijk was van haar levenspartner en door haar beïnvloed werd. Mede gelet op het verweer van de levenspartner, heeft de executeur onvoldoende gesteld om aan te nemen dat erflaatster haar wil onvoldoende zelf kon bepalen. De schenkingen zijn in de gegeven omstandigheden ook niet wezensvreemd, onlogisch of merkwaardig, gelet op doel, bestemming en adressant. De relatief hoge bedragen zijn eveneens verklaarbaar in de gegeven situatie.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 27-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2021:4314

Zaaknummer: 9009632 / CV EXPL 21-1991

Rechters: P.J. van Eekeren

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rekening en verantwoording en uitdelingslijst vereffenaar. Geen verzet in de zin van artikel 4:218 BW, maar een geschil over handelswijze vereffenaar.

Moeder overlijdt in 2013. De rechtbank benoemt in 2015 een vereffenaar van de nalatenschap. Kind X tekent aanvankelijk verzet aan tegen de rekening en verantwoording en uitdelingslijst van de vereffenaar op grond van artikel 4:218 lid 3 BW.

In de loop van de procedure voert X artikel 3:174 lid 2 BW (geschillen bij de rekening en verantwoording van een voogd) als grondslag aan. De vereffenaar blijkt intussen namelijk niet verplicht tot het neerleggen van rekening en verantwoording en een uitdelingslijst (art. 4:218 BW, art. 4:221 lid 2 BW). Artikel 4:221 lid 3 BW schrijft vervolgens voor dat rekening en verantwoording dient te worden afgelegd aan degenen die recht op het overschot uit de nalatenschap hebben, op de wijze als voor bewindvoerders is bepaald.

De rechtbank beoordeelt het verzoekschrift op grond van artikel 4:221 lid 3 BW aan de hand van de bepalingen van artikel 4:161 BW en de paragrafen 10 en 11 van afdeling 6 van titel 14 van Boek 1 BW betreffende de bewindvoering door een voogd. Ook zonder wijziging van de grondslag door X zou de kantonrechter de rechtsgrond op deze wijze ambtshalve hebben aangevuld. De kantonrechter baseert zijn eigen bevoegdheid ook op artikel 1:374 lid 2 BW.

Kind X stelt dat de vereffenaar niet bevoegd is om de verdeling van de nalatenschap vast te stellen. Dat is juist, maar volgens de kantonrechter heeft de vereffenaar slechts een voorstel tot verdeling gedaan. Het is aan de gezamenlijke erfgenamen om overeenstemming te bereiken over de verdeling.

De kantonrechter oordeelt tot slot dat de vereffenaar de kosten van advocaten en deurwaarders terecht ten laste van de nalatenschap heeft gebracht. Het zijn kosten voor meer dan twintig door X (en aan hem gelieerde bedrijven) aangespannen procedures tegen de vereffenaar, met in alle gevallen positief resultaat voor de boedel.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 03-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:8036

Zaaknummer: 8321608 AZ VERZ 20-33/8397807 AZ VERZ 20-61

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verdeling nalatenschap. Waardepeildatum. Feitelijke verdeling.

Een broer en zuster erven samen de nalatenschappen van hun ouders. Zij komen niet tot overeenstemming over de verdeling van het appartement en vakantiehuisje van de ouders.

De rechtbank stelt de verdeling vast. De broer krijgt de mogelijkheid om het appartement tegen de getaxeerde waarde over te nemen. Als hoofdregel geldt voor de waardering het moment van de feitelijke verdeling. Dit is alleen anders als partijen een andere datum zijn overeengekomen of als op grond van de redelijkheid en billijkheid een andere datum moet gelden (zie HR 12 mei 1989, NJ 1989/615). Volgens de rechtbank is er geen reden voor afwijking van de hoofdregel. Dat partijen niet eerder tot verdeling hebben kunnen komen, is niet enkel te wijten aan de zuster, zoals de broer betoogt. De waardestijging van het appartement in de afgelopen twee jaar is evenmin reden om af te wijken van de hoofdregel.

Partijen zijn het eens over de waarde van het vakantiehuisje. De rechtbank oordeelt dat de broer een sterker recht op toedeling heeft. Het huisje heeft eerder op zijn naam gestaan en de zuster heeft een eigen huisje op hetzelfde park.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 04-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:8035

Zaaknummer: C/10/598937 HA ZA 20-606

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Concepttestament verhindert toepassing van versterferfrecht niet. Doel vormvereisten. Toetsingsmoment is het passeren van de notariële akte.

Erflater overlijdt plotseling in oktober 2019. Hij laat zijn broers en zusters als versterfgenamen achter. Zijn ongehuwde partner beroept zich tevergeefs op erflaters informele uiterste wil en een concepttestament (en conceptsamenlevingscontract) dat in juni 2019 is opgesteld door een notaris.

De rechtbank wijst op de specifieke vormvereisten in artikel 4:94 BW, op straffe van nietigheid (art. 4:109 BW). Het doel van deze formaliteiten is dat de notaris op het moment van het passeren van de akte kan nagaan of hetgeen in de akte is opgenomen op dat moment ook daadwerkelijk de uiterste wil van erflater is.

Er zijn weliswaar indicaties dat erflater op het moment van het opstellen van het concepttestament de wil had om zijn partner tot zijn erfgenaam te benoemen. Hiermee is echter nog niet gegeven dat ook op het moment van het passeren van de akte de wil van erflater nog steeds zou luiden zoals vastgelegd in het concepttestament. Het toetsingsmoment daarvoor is nu juist het verlijden van de notariële akte. Op dat moment zou de notaris alleen met erflater zijn geweest, in tegenstelling tot de eerdere gesprekken met de notaris waarbij de partner aanwezig was, en zou de notaris aan de erflater mededeling doen van de zakelijke inhoud van die akte en daarop een toelichting geven. Op deze wijze wordt gewaarborgd dat de notariële akte de ware wil weergeeft. Ook valt niet uit te sluiten dat erflater na het opstellen van het concept, de beschikkingen nog had willen wijzigen. Zo hield erflater de aanwijzing van verwachters nog in beraad. Ook noemt de rechtbank de scheidingsclausule in het concept.

Dit betekent dat er geen aanleiding is de vormvereisten in artikel 4:94 BW buiten toepassing te laten op grond van de redelijkheid en billijkheid. De nalatenschap vererft volgens het versterferfrecht. De partner heeft jegens de erfgenamen wel recht op nominale vergoeding van haar investeringen in de woning van erflater.

Er is overigens geen sprake van misbruik van procesrecht aan de zijde van de partner.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 11-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2021:4140

Zaaknummer: C/13/692412 / HA ZA 20-1109

Rechters: T.H. van Voorst Vader

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Testamentair bewind en procesbevoegdheid erfgenaam.

Moeder laat bij overlijden drie kinderen als erfgenamen achter. Zij heeft het erfdeel van X onder testamentair bewind gesteld. X daagt de executeur en de twee andere kinderen in rechte over zijn erfdeel. In dit (niet-ontvankelijkheids)incident is X's procesbevoegdheid in geschil.

X kan volgens de rechtbank niet zelfstandig rechtstvorderingen instellen ten behoeve van zijn erfdeel vanwege het bewind (art. 4:166 BW en art. 4:173 BW). Een eventuele toestemming van de bewindvoerder is ontoereikend. Alvorens X niet-ontvankelijk te verklaren geeft de rechtbank X de gelegenheid om de bewindvoerder de procedure te laten overnemen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 04-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:7915

Zaaknummer: C/10/615509 / HA ZA 21-268

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Onbeheerde internationale nalatenschap. Duits erfrecht, maar benoeming vereffenaar volgens Nederlands erfrecht. Samenloop van erfrechtelijke aanspraken van Duitse en Nederlandse staat. Situsgoederen.

De hypotheekbank is schuldeiser van een Duitse erflater en verzoekt om benoeming van een vereffenaar van zijn onbeheerde nalatenschap (art. 4:204 lid 1 onder b BW). Alle bekende erfgenamen hebben de nalatenschap naar Duits recht verworpen. De bank heeft weliswaar recht van parate executie, maar om überhaupt de executie rechtsgeldig aan te kunnen zeggen, is de bank gedwongen om een verzoek tot benoeming van een vereffenaar in te dienen.

De rechtbank acht zich bevoegd, omdat erflater in Nederland zijn laatste gewone verblijfplaats had (art. 4 Erfrechtverordening (ErfVo)). De rechtbank is ook relatief bevoegd op grond van artikel 268 lid 1 Rv. Voorts wordt de erfopvolging beheerst door Duits recht (art. 83 lid 4 en art. 22 lid 1 ErfVo). Uit de verwijzingen in het Duitse testament naar de Duitse wet leidt de rechtbank zodanige (impliciete) rechtskeuze af.

Nu het Duitse erfrecht op de nalatenschap van toepassing is, verkrijgt – bij gebreke van andere erfgenamen en legatarissen – de Duitse staat als erfgenaam de nalatenschap en dat betekent dat Duitsland in beginsel zowel aanspraak op het vermogen in Duitsland (als dat er is) als in Nederland kan doen gelden. Nederland kan aanspraak maken op het vermogen gelegen in Nederland (art. 4:189 BW). Nu zowel de Duitse als de Nederlandse staat aanspraak op het vermogen gelegen in Nederland kan maken, volgt uit artikel 33 ErfVo dat de toepasselijke erfwet niet verhindert dat de staat waar de goederen zich bevinden (Nederland) zijn rechten claimt op de situsgoederen. Het voorgaande betekent dat de goederen in Nederland aan de Nederlandse staat toevallen, onder de voorwaarde dat Nederland toestaat dat eerst de schuldeisers worden voldaan.

Omdat sprake is van een onbeheerde nalatenschap en voldoende is gebleken van een belang van de bank bij de benoeming van een vereffenaar, wijst de rechtbank het verzoek toe.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 21-04-2021

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2021:3429

Zaaknummer: C/03/284559/HARK/20-232 21042021

Rechters: G.J. Krens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Twee onverdeelde nalatenschappen. Door vader onderfde kinderen via moeders nalatenschap nog altijd deelgenoot in goederen.

Vader is na moeder overleden met achterlating van vijf gezamenlijke kinderen. Tot elke nalatenschap behoort – via de huwelijksgemeenschap – de onverdeelde helft in landerijen en een woning. De vijf kinderen zijn enige erfgenamen in de nalatenschap van moeder; zij legateerde goederen in vruchtgebruik aan vader. Twee van de kinderen (A en B) zijn door vader uitgesloten als erfgenamen. Zij hebben in zijn nalatenschap beroep gedaan op hun legitieme portie.

In geschil is of A en B toedeling van de landerijen kunnen vorderen. Dat is het geval volgens het hof. A en B zijn in de nalatenschap van vader weliswaar slechts schuldeisers, maar als erfgenamen van moeder nog altijd deelgenoten in de landerijen. Er bestond nog geen overeenstemming over toedeling daarvan aan (de nalatenschap van) vader. Er was geen overeenstemming over de waardepeildatum. De rechtbank nam in eerste instantie wel aan dat de landerijen al waren verdeeld (ECLI:NL:RBNNE:2016:3740).

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 17-08-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:7918

Zaaknummer: 200.204.904/01

Rechters: M.E.L. Fikkers, O.E. Mulder en M. Weissink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beroep op verbeuren door opzettelijk verzwijgen afgewezen. Er is al overeenstemming over verdeling.

Twee broers erven van hun vader. De gezamenlijke afwikkeling van de nalatenschap verloopt moeizaam. Broer A stelt dat broer B bedragen aan vaders vermogen heeft onttrokken, die hij daardoor aan broer A heeft verbeurd (art. 3:194 lid 2 BW).

De rechtbank verwerpt A's beroep op artikel 3:194 lid 2 BW. Volgens de rechtbank zijn de broers (onderhands) tot overeenstemming gekomen over de verdeling. Met dit akkoord heeft A eventuele (andere) rechten prijsgegeven, mede gelet op de overeengekomen kwijting, zodat van vorderingen buiten de verdeling om geen sprake kan zijn.

Bovendien geldt dat artikel 3:194 BW slechts ziet op verzwijgen, zoek maken of verborgen houden vanaf de datum van overlijden en niet op handelingen bij leven.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 11-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:7943

Zaaknummer: C/10/603804 HA ZA 20-867

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tweetrapstestament en terugvordering bijstand. Aanspraak ontstaat bij overlijden insteller. Terugvordering na vervulling voorwaarde. Net als bij langstlevende testament.

De stiefvader van X is in 2015 overleden. Op grond van zijn testament is X erfgenaam onder opschortende voorwaarde (tweetrapsmaking, Radartestament). In 2019 is de voorwaarde vervuld, waarna X ruim 19.000 ontvangt uit de nalatenschap. Dit leidt tot terugvordering van aan X sinds 2015 verleende bijstand (WAO).

Volgens X hanteert de uitkeringsinstantie als peildatum voor haar aanspraak op de erfenis (art. 58 lid 2 onder f ten eerste Participatiewet (PW) ten onrechte het overlijden van stiefvader in 2015, in plaats van de vervulling van de voorwaarde in 2019. De rechtbank stelt de uitkeringsinstantie in het gelijk.

Volgens vaste rechtspraak bij artikel 58 PW is het tijdstip van overlijden van de erflater het tijdstip waarop de aanspraak op het erfdeel (middelen) ontstaat. De aanspraak van X komt voort uit het overlijden van stiefvader. In die zin is een verkrijging krachtens tweetrapsmaking gelijk aan een erfenis op grond van een langstlevende testament. Het enkele feit dat bij een tweetrapsmaking direct na het overlijden een voorwaardelijk recht ontstaat, wijkt voor de toepassing van artikel 58 PW niet wezenlijk af van het ontstaan van een aanspraak op een (onvoorwaardelijk) recht op een erfenis bij een langstlevende testament. Dat erfgenamen bij een langstlevende testament zeker zijn van hun erfdeel en zogenoemde verwachters bij een tweetrapsmaking niet, doet hier niet aan af, omdat dit verschil enkel ziet op de hoogte van de erfenis en niet op de aard van het recht. De rechtbank ziet daarom aanleiding de jurisprudentie inzake de aanspraak op een erfenis bij een langstlevende testament te volgen (zie bijvoorbeeld ECLI:NL:CRVB:2014:2015 en ECLI:NL:CRVB:2019:2607).

Dit resulteert erin dat het recht van X is ontstaan in 2015 en dat de bijstand sindsdien pas kan worden teruggevorderd nadat X feitelijk de beschikking heeft gekregen over de nalatenschap in 2019.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 18-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2021:4226

Zaaknummer: AWB- 20_6068

Rechters: S.A.M.L. van de Sande

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek ontslag testamentair bewindvoerder afgewezen. Ne bis in idem in het civiele recht.

X heeft van zijn stiefmoeder een geldlegaat (tweetrapslegaat) onder testamentair bewind ontvangen. X heeft in een levenstestament zijn naasten algeheel gevolmachtigd. De gevolmachtigden verzoeken namens X ontslag van de testamentair bewindvoerder om gewichtige redenen (art. 4:164 lid 2 BW).

De kantonrechter acht de gemachtigden bevoegd om namens X deze procedure te voeren, maar wijst het verzoek af op grond van het aan het strafrecht ontleende ‘ne bis in idem’-beginsel (beginsel van goede procesorde).

In 2019 is een vergelijkbaar ontslagverzoek afgewezen, zonder dat daartegen hoger beroep is ingesteld. Dit betekent dat de kantonrechter alleen verwijten die zijn ontstaan na die beschikking zal kunnen beoordelen. Een en ander leidt tot afwijzing van het ontslagverzoek.

De kantonrechter overweegt onder meer dat het enkele feit dat de testamentair bewindvoerder tevens executeur is, niet automatisch leidt tot het oordeel dat sprake is van onverenigbaarheid van beide hoedanigheden. De namens X verweten belangenverstrengeling is niet onderbouwd.

Voorts is weliswaar geen sprake van constructieve communicatie tussen partijen, maar dit (voortgezette) wantrouwen was ook in 2019 al aangekaart en vindt haar oorsprong niet uitsluitend in nieuwe gebeurtenissen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 22-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:4529

Zaaknummer: 9055385 EZ VERZ 21-100

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering betaling vaderlijk erfdeel en legitieme portie in moeders nalatenschap. Beneficiaire aanvaarding. Inkorting van giften.

Moeder heeft dochters A en B onterfd en dochters X en Y tot enige erfgenamen benoemd. X en Y hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. De nalatenschap is negatief, de wettelijke vereffening is in 2017 beëindigd door opheffing wegens gebrek aan baten. A en B beroepen zich op hun legitieme portie. Zij vorderen van X en Y in privé betaling van hun legitieme portie in de nalatenschap van moeder en betaling van hun vaderlijke erfdelen.

De rechtbank wijst de vordering tot betaling van de vaderlijke erfdelen af. Vanwege de beneficiaire aanvaarding zijn X en Y niet verplicht om de vaderlijke erfdelen vanuit hun eigen vermogen te voldoen (art. 4:184 BW), zodat zij daartoe niet in privé kunnen worden veroordeeld.

De rechtbank veroordeelt X en Y wel als begiftigden om de legitieme porties aan A en B te betalen. De grondslag hiervoor is de inkorting van giften aan A en B (art. 4:89 BW). Daartoe stelt de rechtbank de legitimaire massa en de legitimaire vorderingen van A en B vast.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 18-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:8152

Zaaknummer: C/10/591011 / HA ZA 20-148

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Samenloop testamentair bewind en beschermingsbewind. Ambtshalve ontslag testamentair bewindvoerder.

In 1995 is het vermogen van X onder meerderjarigenbewind gesteld. In 2001 en 2008 erft X van zijn ouders, in beide gevallen onder testamentair bewind van de broer van X. De meerderjarigenbewindvoerder is een professionele derde die in de procedure zijn ontslag heeft ingediend. De zuster van X is zijn mentor. X woont bij haar in. De samenwerking tussen de mentor en de testamentair bewindvoerder verloopt moeizaam.

X verzoekt onder meer om opheffing van zowel het beschermingsbewind als het testamentair bewind.

De kantonrechter acht zich bevoegd om beide verzoeken in één beschikking af te doen, ook al wijst artikel 4:178 lid 2 BW de rechtbank als bevoegd aan voor de opheffing van het testamentair bewind. Dit gelet op de verwevenheid van de verzoeken en het feit dat de kantonrechter ook tot rechter is benoemd in dezelfde rechtbank.

De kantonrechter wijst beide opheffingsverzoeken echter af. Het vermogen van X is groot en gecompliceerd en bestaat voor het grootste deel uit aandelen in een bv. X heeft niet aannemelijk gemaakt dat hij zelfstandig zijn financiën op een verantwoorde wijze zal kunnen beheren.

Niemand blijkt gelukkig met het testamentair bewind. De kantonrechter besluit tot vervanging van zowel de meerderjarigenbewindvoerder als de testamentair bewindvoerder door één onafhankelijke, professionele bewindvoerder. Daartoe wordt de testamentair bewindvoerder ambtshalve ontslagen wegens gewichtige redenen (art. 4:164 lid 2 BW). Zo komt er ruimte voor de familie om zich te richten op het verbeteren van de onderlinge verhoudingen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 06-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:6624

Zaaknummer: 9036443 BM VERZ 21-411

Rechters: M.T. Goossens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Postume gerechtelijke vaststelling vaderschap. Voormalige erfgenamen niet gebaat.

X overlijdt in 2004 zonder testament en ongehuwd. In 2013 wordt het vaderschap van X over de minderjarige Y postuum gerechtelijk vastgesteld, waardoor Y erft, in plaats van X's moeder en broers.

De moeder van Y vordert van hen betaling van de nalatenschap in geld. Volgens de voormalige erfgenamen is de nalatenschap verteerd, zodat zij niet tot betaling kunnen worden veroordeeld (art. 1:207 lid 5 BW). Dit verteringsverweer slaagt.

Volgens de rechtbank moeten de voormalige erfgenamen slechts teruggeven het onverbruikte en onverteerde deel ten tijde van indiening van het verzoek tot de gerechtelijke vaststelling. Het blijkt dat de nalatenschap voor die peildatum al geheel was verteerd en er geen vermogensaanwas of beleggingsopbrengsten zijn, zodat de voormalige erfgenamen niets aan Y hoeven te betalen. Dat hof Leeuwarden (ECLI:NL:GHLEE:2007:BB5298) in het verleden een andere peildatum hanteerde, brengt de rechtbank niet tot een ander oordeel.

Overigens gelden de voormalige erfgenamen niet als derden in de zin van artikel 1:207 lid 5 BW (zie ECLI:NL:HR:2010:BK6150), zodat de vraag of zij te goeder trouw waren, anders ook irrelevant zou zijn geweest.

Evenmin is sprake van benadeling van de nalatenschap door de voormalige erfgenamen. Ook dit biedt Y geen grondslag voor haar vordering.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 07-04-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:3059

Zaaknummer: C/10/589275 / HA ZA 20-23

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Schenkbelasting en repeterende schenking in afzonderlijke akten.
Geen periodieke uitkering. Hof is het eens met rechtbank.***

In 2013 hebben ouders in vijf afzonderlijke notariële akten van schenking aan hun kind vijfmaal 10.000 euro geschonken, viermaal onder de opschortende voorwaarde dat de langstlevende van de ouders in leven zou zijn op 1 januari 2014, 2015, 2016 respectievelijk 1 januari 2017. De schenkingen zijn voorts herroepelijk.

De inspecteur belast in het jaar 2013 de vijf schenkingen als periodieke uitkering in de zin van artikel 18 lid 2 SW 1956, gelet op de samenhang tussen de schenkingen. De rechtbank vernietigde de aanslag (ECLI:NL:RBZWB:2020:1845). Ook het hof oordeelt dat de vijf akten van schenking in dit geval niet dienen te worden samengenomen.

Het hof is met de rechtbank van oordeel dat de schenkingen als zodanig geen periodieke uitkering vormen, nu daarvoor kenmerkend is dat in elke rechtshandeling een (stam)recht wordt geschonken waarbij het totaal aan uit te keren termijnen afhankelijk is van een onzekere gebeurtenis, terwijl in dit geval vijf afzonderlijke rechtshandelingen tot stand zijn gekomen. Op grond van artikel 1 lid 9 SW 1956 zijn de vijf schenkingen gespreid in de tijd in vijf verschillende jaren tot stand zijn gekomen.

Vervolgens is de vraag of deze vijf schenkingen in onderlinge samenhang moeten worden aangemerkt als een periodieke uitkering voor de toepassing van artikel 18 lid 2 SW 1956, zodat de contante waarde in 2013 belastbaar is. Volgens het hof moet in beginsel aan de civielrechtelijke vorm van de schenkingen betekenis worden toegekend.

Dit zou anders kunnen zijn door de toepassing van het leerstuk van de zelfstandige fiscaalrechtelijke kwalificatie. Het hof is met de rechtbank van oordeel dat daarvoor in dit geval geen plaats is, nu niet valt in te zien waarom de fiscale gevolgen van het op een vrijwel gelijk moment civiel-juridisch overeenkomen van de schenkingen onaanvaardbaar zou zijn, gelet op de strekking van de Successiewet 1956. De wetgever heeft immers voor schenkingen onder opschortende voorwaarden juist beoogd in fiscale zin af te wijken van het civielrechtelijke moment van de totstandkoming. Het feit dat vrijwel gelijktijdig meerdere overeenkomsten zijn gesloten, leidt niet tot het buiten toepassing laten van artikel 1 lid 9 SW

1956 bij de beoordeling of sprake is van een periodieke uitkering.

De inspecteur heeft in dit verband weliswaar nog gewezen op uitlatingen van de staatssecretaris inzake een repeterende schenking, maar de staatssecretaris heeft daarin zijn visie ontvouwd als uitvoerder en niet als wetgever, zodat die visie niet als toelichting van de wetgever kan dienen.

Voorts overweegt het hof dat de economische gevolgen van de afzonderlijke schenkingen in één jaar onder opschortende voorwaarden en onder contant maken, waardoor niet meer wordt verkregen dan de toepasselijke vrijstelling, niet anders zijn dan in geval van een afzonderlijke jaarlijkse schenking van zodanige omvang dat er niet meer wordt geschonken dan de toepasselijke vrijstelling.

Tot slot is het door de inspecteur gestelde risico op misbruik onvoldoende aannemelijk geworden.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 29-07-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:2397

Zaaknummer: 20/00340

Rechters: R.C.H.M. Lips, B.F.A. van Huijgevoort en I. Reijngoud

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Samenloop van geldlegaat van kwart van nalatenschap en vruchtgebruiklegaat woning. Uitleg geldlegaat.

Vader heeft aan zijn echtgenote, stiefmoeder van zijn kinderen, een geldlegaat gemaakt van een kwart van zijn nalatenschap en een legaat van het tijdelijk vruchtgebruik van zijn woning. Tussen partijen is de uitleg en de omvang van het geldlegaat in geschil.

Volgens de kinderen komt de waarde van het vruchtgebruik in mindering op het geldlegaat. De rechtbank ziet geen aanleiding voor deze uitleg. Volgens de rechtbank is het testament duidelijk. Vanwege het woord 'en' staat het geldlegaat los van het vruchtgebruiklegaat en telt de onbezwaarde waarde van de woning mee voor het geldlegaat. Dit kan ook worden afgeleid uit artikel 4:29 lid 1 BW, dat een zelfstandige grondslag voor een recht op vruchtgebruik geeft.

Voorts is in geschil of een vordering uit geldlening van vader aan stiefmoeder onderdeel uitmaakt van de nalatenschap. Volgens stiefmoeder is sprake van een schijnlening zonder rechtskracht. De lening houdt verband met de overdracht van een garage van vader aan stiefmoeder, waarbij de koopsom is omgezet in een notariële geldlening. Volgens stiefmoeder was het steeds de bedoeling de garage te schenken door de lening gefaseerd kwijt te schelden. De kwijtschelding heeft echter niet plaatsgevonden, zodat de lening niet kan worden genegeerd.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 28-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:6640

Zaaknummer: C/15/309386 / HA ZA 20-702

Rechters: A.C. Haverkate

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verhindert concepttestament wettelijke vererving? Proceskansen. Voorlopig getuigenverhoor afgewezen.

Een petekind en de ongehuwde partner van erflater verzoeken om een voorlopig getuigenverhoor van zichzelf. Dit dient om hun proceskansen in een eventueel aanhangig te maken hoofdzaak beter te kunnen inschatten of de grondslag van hun vordering in die hoofdzaak te kunnen bepalen. In de hoofdzaak zou het gaan om de vraag of het concepttestament van erflater de wettelijke vererving van zijn nalatenschap naar erflaters broers en zuster verhindert.

Volgens het petekind en de partner was erflater doende een testament en samenlevingscontract op te stellen, waaruit blijkt dat het zijn bedoeling was dat het petekind enig erfgenaam is en de partner een legaat kreeg.

De rechtbank wijst het verzoek af. Een oppervlakkige beoordeling van de vordering in de hoofdzaak leidt tot het oordeel dat sprake is van een kansloze vordering, zodat verzoekers onvoldoende belang hebben bij hun verzoek (art. 3:303 BW). De wettelijke erfopvolging kan alleen opzijgezet worden door een uiterste wilsbeschikking (art. 4:1 BW, art. 4:94 BW, zie ook ECLI:NL:GHDHA:2019:2800).

Hoe duidelijker het geldende recht, hoe sterker het betoog dat daartegen ingaat zal moeten zijn. In dit geval is sprake van een zeer strakke, limitatieve, regeling voor de wijze van erfopvolging en in het licht daarvan is het betoog van verzoekers onvoldoende voor het oordeel dat hun poging om van het geldende recht af te wijken niet kansloos is.

Overigens is het verzoek ook niet toewijsbaar wegens misbruik van bevoegdheid (doelcriterium en evenredigheids criterium, art. 3:13 lid 2 BW) en wegens strijd met de goede procesorde.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 28-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2021:6426

Zaaknummer: C/03/292719 / HA RK 21-214

Rechters: G.J. Krens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na 30 jaar afgifte legaat gevorderd op basis van onrechtmatige daad. Verjaring.

Erflater is in 1986 overleden, met achterlating van drie wettige kinderen als erfgenamen. Aan zijn niet-erkende kind X heeft erflater een perceel in Suriname gelegateerd. In 1993 hebben de erfgenamen het perceel toegedeeld aan kind A.

X wordt naar eigen zeggen in 2018 bekend met het legaat. Volgens X heeft A onrechtmatig jegens hem gehandeld door hem niet te informeren over het legaat en het perceel aan zichzelf toe te delen. X vordert schadevergoeding in de vorm van levering van het perceel.

Beide partijen wonen in Nederland. De rechtbank acht zich daarom bevoegd op basis van artikel 4 lid 2 van de Europese Verordening Rome II.

Volgens de rechtbank is een eventuele vordering uit onrechtmatige daad verjaard twintig jaar nadat de gestelde schade bij X is ontstaan (art. 3:310 BW). Volgens X zelf is het ontstaansmoment de toedeling in 1993.

Volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad kan aan het aanvangstijdstip van de lange verjaringstermijn niet worden getornd. Er is hier geen sprake van bijzondere omstandigheden die op grond van de redelijkheid en billijkheid een beperkende werking kunnen hebben op deze verjaringstermijn.

A heeft onbetwist aangevoerd dat hij niet bekend was met het legaat, omdat hij zijn oom een volmacht had verleend voor de verdeling. Daarbij is overigens een notaris in Suriname betrokken geweest die geen rekening heeft gehouden met het testament. Bovendien is de schade bij X geen schade die naar haar aard verborgen blijft. X had tijdig informatie kunnen inwinnen over de nalatenschap en niet ruim 30 jaar hoeven stilzitten. Vooral omdat erflater bij leven vaak opmerkte dat X niet hoefde te vrezen voor een ongelijke behandeling.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 11-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:4328

Zaaknummer: C/05/383718 / HZ ZA 21-58

Rechters: O Sari

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Schuldeiser verzoekt benoeming vereffenaar van onbeheerde nalatenschap.

Een (hypothecaire) schuldeiser van de nalatenschap verzoekt om benoeming van een vereffenaar (art. 4:204 lid 1 onder a BW). De nalatenschap is onbeheerd, omdat er geen bekende erfgenamen zijn. Daarom wordt de vordering van de schuldeiser ook niet betaald. De nalatenschap kan pas afgewikkeld worden als er een vereffenaar wordt benoemd. De rechtbank voldoet daarom aan het verzoek.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 05-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:6587

Zaaknummer: C/15/318258 / HA RK 21-136

Rechters: S.M. Auwerda

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter stelt ultimatum aan vereffenaar na verzaken van aanwijzing.

De kantonrechter heeft de vereffenaar (tevens erfgenaam) in november 2020 de aanwijzing (art. 4:210 BW) gegeven om te voldoen aan het bepaalde in artikelen 4:214 lid 1, 2, 4 en 5 BW.

Uit geen van de processtukken volgt dat de vereffenaar heeft voldaan aan deze aanwijzing. De kantonrechter stelt de vereffenaar in de gelegenheid om zich hierover binnen een maand uit te laten. Nader uitstel wordt niet verleend.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 16-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2021:4941

Zaaknummer: 8505197 BR VERZ 20-165

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Inwoning en geregistreerd partnerschap in terminale fase geen invloed op AOW naar norm alleenstaande.

Tussen de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en X is in geschil of de AOW terecht is herzien naar de norm van een gehuwde (in plaats van alleenstaande), vanaf het moment dat X met Y een geregistreerd partnerschap is aangegaan. Volgens X is sprake van duurzaam gescheiden leven (art. 1 lid 3 onder b AOW). X is na een LAT-relatie van 25 jaar tijdelijk bij Y ingetrokken, enkel om hem te verzorgen in zijn terminale fase. X is Y's testamentair erfgename. Vanwege de erfbelasting zijn zij een geregistreerd partnerschap aangegaan.

De rechtbank stelt X in het gelijk, onder verwijzing naar de vergelijkbare casus van ECLI:NL:CRVB:2004:AO6231. Er is een geregistreerd partnerschap aangegaan in verband met een terminale ziekte. De intentie van X was niet gericht op een samenleving op enige termijn, maar was uitsluitend gericht op een zakelijke regeling ten aanzien van de erfenis van Y met het oog op zijn op korte termijn verwachte overlijden.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 14-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:5686

Zaaknummer: AWB - 19 _ 4150

Rechters: L.M. Kos

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kort geding. Stiefmoeder heeft geen toegang tot nalatenschap ondanks wettelijke verdeling. Kinderen moeten meewerken aan voorschot om in levensonderhoud te voorzien.

Vader overlijdt in 2020. De nalatenschap vererft volgens de wettelijke verdeling tussen stiefmoeder en twee kinderen. Stiefmoeder vordert in kort geding met succes een voorschot op betaling van haar erfdeel in de nalatenschap van 60.000 euro (art. 3:300 BW).

Stiefmoeder heeft geen toegang tot vaders vermogen. Vaders bankrekeningen, waaronder zijn privérekening, zijn geblokkeerd. Stiefmoeder is in loondienst van de onderneming van vader. Sinds zijn overlijden wordt haar geen loon meer uitbetaald. De kinderen zouden niet meewerken aan een verklaring van erfrecht en feitelijk leidinggevend in de onderneming zijn. De kortgedingrechter in eerste instantie heeft stiefmoeder een voorschot van 25.000 euro toegekend, maar dat is door toedoen van de kinderen niet voldaan. Volgens het hof is voldoende aannemelijk dat stiefmoeder in financiële nood verkeert. Zij kan niet in haar levensonderhoud voorzien.

Dat de nalatenschap voor beneficiaire aanvaarding wettelijk vereffend moet worden, verzet zich niet tegen toekenning van het voorschot. Als het als een partieële verdeling moet worden aangemerkt, dan geldt dat de wet geen duidelijk verbod bevat op het vroegtijdig, namelijk vooruitlopend op de voltooiing van de vereffening, partieel verdelen van de nalatenschap, aldus het hof.

Het hof ziet vervolgens aanleiding om het volledig gevorderde bedrag van 60.000 euro toe te wijzen als voorschot, mede omdat voorzienbaar is dat stiefmoeder nog geruime tijd niet over de nalatenschap en inkomen kan beschikken en de nalatenschap aanzienlijk is. Door lopende procedures wordt de vereffening vertraagd en is het vermogen voorlopig afgescheiden ten behoeve van schuldeisers.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 10-08-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:2523

Zaaknummer:

RECHTSPRAAK

Waarschuwing aan notaris die onvoldoende behulpzaam is bij verzoek om informatie over uitvaartwensen erflater.

De zuster van erflater treft in zijn huis flarden van een testament aan en vraagt de notaris die het testament (als protocolhouder van zijn voorganger) waarschijnlijk onder zich houdt of erflater uitvaartwensen in zijn testament heeft opgenomen. De notaris weigert informatie te geven, omdat de zuster geen belanghebbende zou zijn en de notariële geheimhoudingsplicht het doen van mededelingen verhindert.

Het hof legt de notaris een waarschuwing op, omdat hij niet zorgvuldig heeft gehandeld en in strijd met hetgeen een behoorlijk handelend notaris betaamt.

Van een notaris mag een welwillende en coöperatieve houding worden verwacht. Van de notaris (als protocolhouder) mocht een actievere houding jegens klaagster worden verwacht. Nu staat klaagster met lege handen. Onder deze omstandigheden mag van een notaris worden verwacht dat deze begripvol en empathisch reageert en zich inspant om, binnen de mogelijkheden die hij heeft, behulpzaam te zijn.

De notaris kon aan de hand van telefonisch contact de identiteit van klaagster weliswaar niet vaststellen, maar ook niet beoordelen of zij al dan niet belanghebbende was. De notaris wist op dat moment ook niet of het voorliggende testament het laatste was. De notaris had klaagster bijvoorbeeld kunnen verzoeken naar kantoor te komen met haar legitimatiebewijs en een akte van overlijden en ondertussen het CTR kunnen raadplegen. Klaagster is geen belanghebbende gebleken. De notaris had bijvoorbeeld wel de desbetreffende belanghebbende over (het ontbreken van) de uitvaartwensen van erflater in het testament op de hoogte kunnen stellen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 10-08-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:2373

Zaaknummer: 200.289.243/01 NOT

Rechters: J.W.M. Tromp, A.D.R.M. Boumans en M. Bijkerk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Benoemde notaris-vereffenaar verzaakt vereffenaarstaken en laat vereffening op haar beloop. Schorsing uit ambt.

Een notaris is benoemd tot vereffenaar van de nalatenschap van de moeder van X. Tien jaar na het overlijden is de nalatenschap nog steeds niet volledig afgewikkeld. X verwijt de notaris met succes de vereffening niet voortvarend te hebben aangepakt en onzorgvuldig te hebben gehandeld. De notaris voert geen verweer tegen het verwijt dat hij vrijwel alle wettelijke taken van de vereffenaar (art. 4:211 e.v. BW) heeft verzaakt.

Het hof legt de zware maatregel van schorsing voor vier weken op. Van een notaris die, al dan niet als vereffenaar, bij de afwikkeling van een nalatenschap betrokken is, mag worden verwacht dat hij de belangen van de erfgenamen met de grootst mogelijke zorgvuldigheid behartigt en dat hij daarbij in de gegeven omstandigheden voldoende voortvarend handelt. Zorgvuldigheid is een van de kernwaarden van het notariaat en de notaris heeft deze bij voortdurende geschonden. Het hof neemt in aanmerking dat de notaris sinds 2014 faalt in zijn dienstverlening richting X. De notaris heeft X gedurende inmiddels meer dan zeven jaar en tot nu toe het bos in gestuurd door niet, te laat of niet naar behoren te reageren op correspondentie van X en de afwikkeling van de nalatenschap op zijn beloop te laten. De notaris heeft weliswaar meermaals excuses aangeboden, maar dit heeft niet geleid tot daden van zijn kant. Voorts wordt meegewogen dat aan de notaris eerder een tuchtrechtelijke waarschuwing is opgelegd.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 10-08-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:2227

Zaaknummer: 200.286.749/01 NOT

Rechters: J.W.M. Tromp, A.D.R.M. Boumans en M. Bijkerk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Machtiging voor schenken via spaargeld-bv minderjarige kinderen afgewezen.

De ouders van drie minderjarige kinderen zijn voornemens om een spaar-bv op te richten voor de kinderen. De ouders verzoeken machtiging voor het namens de kinderen volstorten van de aandelen met te schenken geld en eigen spaargeld.

Voor het volstorten van de aandelen is machtiging nodig op grond van artikel 1:345 lid 1 onder d BW. Voor het aanvaarden van de schenking is machtiging nodig op grond van artikel 1:345 lid 1 onder c BW, omdat de schenking geschiedt onder de verplichting mee te werken aan de oprichting van de bv.

De ouders hebben het doel van deze constructie niet eenduidig kunnen uitleggen. Het lijkt er volgens de kantonrechter op dat het te doen is om belasting te ontwijken.

De kantonrechter weigert de machtiging. Enerzijds omdat het resterende spaargeld van elk van de kinderen na storting minder dan 3.000 euro zal zijn. Anderzijds omdat het niet in het belang van de minderjarigen is om op jonge leeftijd (de jongste is zeven jaar) in een ingewikkelde bv-constructie te komen met elkaar en hun moeder. Daar komt bij dat de kennelijk aanwezige fiscale belangen van de ouders geen rol mogen spelen bij de beoordeling of het oplossen van deze bv in het belang van de minderjarigen is.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 28-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2021:8859

Zaaknummer: 8922997\ EJ VERZ 20-86771

Rechters: W.A. Swildens

Wetsartikelen: